

hvorfra alle Ordres kunne udgaa, og hvis Funktionærer og Assistenten kunne føre et saa godt Tilsyn, som de vare i Stand til, overalt her i Byen. Man har jo havt Exempler paa, at der er Steder, som ere faldne ned til stor Ulempe for de Paagjældende og til Stam og Skjændsel, havde jeg nær sagt, for Byen. Ved den Ordning, jeg nævnte, vilde Tilsynet kunne overkommes, og Funktionærerne fik da lige Meget at bestille, ligesom Ledelsen vilde blive ensartet over det Hele. Det er bekendt, at den ene Bygningsinspektør ser mere paa Loven end den Anden, der ser mere paa det Praktiske, og en Tredie ser mere paa Billigheden; derfor kunne de komme til ganske forskellige Resultater. Seg vil blot minde om, at man undertiden har set, at de mest forskellige Ting i Bygningerne udføres saaledes, at naar Bygningsinspektøren indfinder sig, kan Bygningen ikke bestaa sin Prøve overfor Byggeloven. Det er sket, at Vinduerne ere satte saaledes ind, at man kunde ubarmhertigt have lukket dem til; de have været anbragte paa Sæd af Hensyn til den Bestemmelse i Loven, at der ikke maa være Udsigt til Naboens Gaard, de indtage altsaa en skjæv Stilling i Muren. Saa vidt jeg veed, er der ogsaa andre Bestemmelser i Loven, som ere omgaaede paa en Maade, som er mere latterlig end bedrøvelig. Bagfacaden er saaledes kommen til at indtage en skjæv Linie, hvorved der opnaas den ved Loven foreskrevne Afstand fra Naboens Gaard. Alle disse Forhold kunde ændres, naar der blev nogen større Centralisation, og den hele Ordning udstrømmede fra eet Kontor, saa kunde man faae en tilfredsstillende Ledelse. Søvrigt skal jeg ikke komme nærmere ind paa Lovforslaget.

Scharling: Da dette Lovforslag gjen-tagne Gange har været til Behandling, skal jeg indskrænke mig til en enkelt Bemærkning vedrørende særlig Bestemmelserne om Bygningernes Høide. Jeg tror, at det vilde være ønskeligt, om man i saa Henseende kom til en stærkere Begrænsning, end der er sket ved det nærværende Lovforslag, idet dette endog paa et enkelt Punkt giver yderligere Bemyndigelse til at gaa høiere i Veiret, end det selv nu er Tilfældet. Ganske vist er denne Bemyndigelse sket af Skønhedshensyn, af Hensyn til at frembringe bedre Boliger, idet det er en Præmie, der gives for de Bygninger, som gjøre Beboelsesetagens indre Høide større; men Resultatet bliver dog det, at Bygningerne voge op til en Høide, som efter min Mening er noget betænkelig i en By som Kjøbenhavn. Det maa jo erindres,

at Spørgsmaalet om Bygningernes Høide er et Spørgsmaal, som maa bero paa hvert enkelt Sted for sig efter de særlige klimatiske og Lysforhold, og at hvad der kan passe paa Steder, der ligge sydligere og have lysere Luft, bedre Klima, ingenlunde er passende hos os, og at man i det Hele taget i saa Henseende, jo høiere man kommer mod Nord, maa lægge an paa at have bredere Gader og lavere Bygninger. I den Henseende maa det ogsaa komme i Betragtning, at man i den nyere Tid i Kjøbenhavn oftere bygger med mørkere Materialer end i tidligere Tider. I tidligere Tider var det almindeligere, at Bygningsfacaderne maledes og havde lysere Farver end nu. Nu opfører man dem tidt af mørkerøde Sten, hvilke give Bygningerne og dergjennem tillige Gaderne et mørkt Udseende. Derfor vil man finde, naar man gaar igjennem Kjøbenhavns Gader, at de nye Kvartaler i Byen til Trods for deres større Bredde gjenne-gaaende gjøre et tungere Indtryk end de gamle Kvartaler med de smalle Gader. Vil man nu efterhaanden tage fat paa at bygge om ogsaa i de ældre Kvartaler og vil stræbe paa samme Maade at komme til Veiret, vil efterhaanden Forholdene blive lidet tiltalende, og det er et Forhold, som ogsaa har sine hygieiniske Sider. Man har her fastsat den nuggældende Bestemmelse, at Bygningshøiden maa være lig med Gadens Bredde med Tillæg af en Fjerdedel, saaledes at 25 Alen er den normale Bygningshøide. Dertil kommer forskellige Tillæg, nemlig Tillæg af en Alen til Anbringelse af Gesims, og denne Maximumhøide kan forøges indtil 2 Alen — saaledes som i § 16 — for Bygninger, som ikke have Beboelse i Loftsrummet, og end videre — som før nævnt — en Forhøielse til Forøgelse af Beboelsesetagens indre Høide. Endelig er der endnu i § 20 tilladt en yderligere Forhøielse, naar man giver Taget en mindre Høide, end der er den normerede. Paa denne Maade voge Bygningerne op til en Høide, der giver Gaderne et mørkt og skummelt Udseende, og Luften bliver baade til Gaden og til Gaarden mindre god navnlig for dem, der bo i de lavere Etager. Jeg vil derfor ønske, at det Udvalg, der formentlig faar dette Lovforslag i Hænde, vil have sin Opmærksomhed særlig rettet paa dette Spørgsmaal og overveje, om man ikke ved disse forskellige Indrømmelser er gaaet noget for vidt, eller om man maaffe, dersom man finder, at Indrømmelserne i og for sig ere rigtige, da maaffe skulde søge at indvinde det ved at nedsette den normale Høide noget, saa at man kunde blive staaende ved disse Tillæg som en Præmie for dem,